

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/756/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4312200070
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Madarászová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4312200070.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Madarászovej a sudkýň JUDr. Sidónie Sládečkovej a JUDr. Sone Zmekovej, právnej veci žalobcu: Štátny fond rozvoja bývania, so sídlom Lamačská cesta 8, 833 04 Bratislava 37, IČO: 31749542, zastúpený JUDr. Jozefom Bolješikom, advokátom, so sídlom Radlinského 50, 921 01 Piešťany, proti žalovanej: S. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX G. č. 6, o zaplatenie X.XXX,XX eura s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Levice zo dňa 2. decembra 2014 č. k. 11C/37/2012-100, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e** .
Žalovanej nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa žalobca domáhal aby súd zaviazal žalovanú (potom čo konanie voči žalovanému v 1. , 3. a 4. rade bolo zastavené) zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 9966,67 eur, nesplatené úroky v zmysle Zmluvy o poskytnutí podpory vo výške 998,47 eur ku dňu 21.11.2011, úroky z omeškania vo výške 9,50 % zo sumy 9966,67 eur od 22.11.2011 do zaplatenia, zmluvnú pokutu v zmysle čl. VIII., ods. 8.4. Zmluvy o poskytnutí podpory 10 % z celej dlžnej sumy vo výške 1096,51 eur. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na tvrdenia žalobcu ktorý v písomne podanej žalobe uviedol, že dňa 4.3.1998 uzavrel so žalovanými Zmluvu o poskytnutí podpory vo forme úveru, nenávratného príspevku č. 402/3633/1997 uzavretú podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov, na základe ktorej poskytol žalovaným podporu vo výške 16596,95 eur a nenávratný príspevok vo výške 4979,08 eur. V zmysle zmluvy sa žalovaní zaviazali splatiť celý úver so základnou úrokovou sadzbou vo výške 1 %, a to formou 359 splátok vo výške jednotlivej splátky 53,40 eur a poslednej 360. splátky vo výške 43,84 eur. Začiatok splácania sa určil v trvaní troch mesiacov od uzavretia zmluvy. Pri kontrole finančných zostáv žalobcu bolo zistené, že ku dňu 21.11.2011 bol žalovaný v omeškaní so splácaním poskytnutého úveru vo výške nesplatennej istiny 9966,67 eur a nesplatených úrokov 998,47 eur. O náhrade trov konania rozhodol tak, že žalovanej v 2. rade nepriznal náhradu trov konania.

Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 497, 502 ods. 1 vety prvej, § 503 ods. 3 druhej vety Obchodného zákonníka, § 5 ods. 1 písm. a) zákona, § 7 písm. a) , § 8 ods. 1 písm. a), § 12 ods. 1 zák. č. 124/1996 Z.z. o štátnom fonde rozvoja bývania, § 34, § 37, § 41 Občianskeho zákonníka ako aj zisteným skutkovým stavom na základe čoho dospel k záveru, že žalobný návrh vo vzťahu k žalovanej nie je dôvodne podaný. Poukázal na to, že zo Zmluvy o poskytnutí podpory vo forme úveru nenávratného príspevku zo dňa 4.3.1999 nevyplyvajú pre žalovanú v 2. rade vo vzťahu k žalobcovi žiadne práva ani povinnosti. Zo Zmluvy nevyplyva, že žalobca poskytne žalovanej v 2. rade úver, a že žalovanej v 2. rade vznikla povinnosť vrátiť žalobcovi úver. V čl. II. Zmluvy sa výslovne uvádza, že : Veriteľ na základe žiadosti dlžníka evidovanej pod číslom 4118/Ž/1997 zo dňa 11.6.1997 a overenej Okresným úradom v Leviciach dňa 6.6.1997 poskytne žiadateľovi podľa § 8 zák.č. 124/1996 Z.z. a v zmysle nasl. predpisov

podporu vo forme úveru - nenávratného príspevku - pre účel v súlade s § 5 ods. 1 písm. a) výstavba bytu názov a miesto stavby: Prestav. a príst. rod. domu G.. Žalovaná v 2. rade nebola žiadateľkou podpory vo forme úveru, ani ju nepodpisovala, čo zo žiadosti citovanej v Zmluve vyplýva, keď žiadateľom bol výlučne žalovaný v 1. rade, ktorý je v Zmluve uvedený ako žiadateľ, dlžník. Žalovaná v 2. rade je v zmluve označená ako manželka a ako manželka zmluvu podpísala. Podľa Zmluvy dlžníkom je M. K., žalovaný v 1. rade, ktorý je takto v zmluve označený a je označený zároveň aj ako žiadateľ. Podľa Zmluvy, úver aj nenávratný príspevok je poskytovaný dlžníkovi a dlžník sa zaviazal veriteľovi úver splatiť za dohodnutých zmluvných podmienok a za dohodnutých zmluvných podmienok sa zaviazal zaplatiť aj úrok a pokutu. Podľa názoru súdu prvého stupňa z obsahu Zmluvy nevyplýva, že žalovaná v 2. rade uzavrela Zmluvu ako dlžníčka a Zmluvu ako dlžníčka žalovaná v 2. rade ani nepodpisovala. Z uvedeného dôvodu súd prvého stupňa Súd považoval Zmluvu v časti uzavretej medzi žalobcom a žalovanou v 2. rade za neplatnú pre jej neurčitosť. Súd prvého stupňa prihliadol aj na to, že ide o Zmluvu, ktorá bola uzavretá písomne a z písomného obsahu Zmluvy, z jej znenia, z označenia účastníkov Zmluvy, nevyplýva vôľa účastníkov Zmluvy upraviť práva a povinnosti vo vzťahu žalobca - žalovaná v 2. rade. V zmysle § 35 ods.2 O.z., právne úkony vyjadrené slovami treba vykladať nielen podľa jazykového vyjadrenia, ale najmä tiež podľa vôle toho, kto právny úkon urobil, ak táto vôľa nie je v rozpore s jazykovým prejavom. V danom prípade však, keď Zmluva neobsahuje vymedzenie práv a povinností žalobcu a žalovanej v 2. rade, o ich vzájomných právach a povinnostiach sa ani nezmieňuje, podľa § 35 ods.2 O.z. výkladom tejto písomnej Zmluvy nie je možno dopĺňať do Zmluvy chýbajúce ustanovenia o vzájomných právach a povinnostiach týkajúcich sa žalobcu a žalovanej v 2. rade. Žalovanej v 2. rade nevznikla preto povinnosť na základe Zmluvy žalovanú sumu žalobcovi zaplatiť. V konaní tiež nebolo preukázané, že by vznikla povinnosť žalovanej v 2. rade zaplatiť žalovanú sumu z titulu vydania bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 a nasl. O.z., keďže nebolo preukázané, že by jej žalobca bol poskytol peňažné plnenie na základe neplatnej zmluvy. Súd preto žalobu proti žalovanej v 2. rade zamietol v celom rozsahu.

Proti tomuto rozsudku podal písomne v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V dôvodoch svojho odvolania žalobca uviedol, že považuje napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa za právne i vecne nesprávny, pretože predmetný rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a je v rozpore s objektívnym skutkovým stavom predmetnej veci, pričom súd prvého stupňa nesprávne a neúplne vyhodnotil rozhodné skutočnosti. Podľa jeho názoru nie je možné zamietnuť predmetnú žalobu voči žalovanej v 2. rade z dôvodu absencie jej označenia ako dlžníka či spoludlžníka. V dôsledku absencie tohto označenia resp. gramatickej chyby súd prvého stupňa zamietol žalobu voči žalovanej v 2. rade, čím jej priznal neoprávnenú a nedôvodnú právnu ochranu na úkor žalobcu, a teda žalobcu dostal súd prvého stupňa svojím rozhodnutím do stavu právnej neistoty. Vo svojom odvolaní žalobca poukázal aj na výpoveď žalovanej v 2. rade, ktorá jednoznačne potvrdila, že predmetný úver brali spoločne ako manželia na prestavbu rodinného domu, v ktorom spoločne ako rodina žili. Predmetnú zmluvu podpísala žalovaná v 2. rade, jej podpis je úradne osvedčený, čiže jedná sa o verejnú listinu. Žalobca poukázal na skutočnosť, že úver bol vyčerpaný. Ide o peniaze daňových poplatníkov, občanov Slovenskej republiky, ktoré boli žalovaným poskytnuté a tieto ich nevrátili, čiže zneužili systém štátnej podpory na úkor ostatných spoluobčanov. Dvaja zo žalovaných sa zbavili splnenia svojich povinností vstupom do bankrotu, osobného konkurzu. Žalobu voči žalovanej v 2. rade, podľa názoru žalobcu, súd prvého stupňa nedôvodne zamietol, voči osobe, ktorá priamo participovala na poskytnutí predmetného úveru.

K odvolaniu žalobcu sa písomne vyjadrila žalovaná, ktorá navrhla, aby odvolací súd zamietol odvolanie žalobcu a napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny v plnom rozsahu potvrdil. Vo svojom vyjadrení žalovaná uviedla, že ona nebola žiadateľkou podpory vo forme úveru a ani túto žiadosť nepodpisala. Žiadosť podpísal výlučne žalovaný v 1. rade, ktorý je aj v tejto zmluve označený ako žiadateľ a dlžník, preto jej nevznikla povinnosť na základe zmluvy žalovanú sumu žalobcovi vrátiť. Taktiež nebolo podľa názoru žalovanej preukázané, že by jej vznikla povinnosť zaplatiť žalovanú sumu z titulu vydania bezdôvodného obohatenia, pretože nemala nikdy z tejto veci žiadny prospech, keďže nehnuteľnosť užíval výslovne žalovaný v 1. rade dotedy, kým nebola predaná na dražbe. Bránila sa tým, že jej bývalý manžel vyčerpal celý úver, a ona doteraz nevie, kde a kam tieto financie investoval. Záverom uviedla, že súd prvého stupňa správne dospel k záveru, že žalobu proti žalovanej v 2. rade v celom rozsahu zamietol, pretože zo zmluvy o poskytnutí podpory vo forme úveru nenávratného príspevku zo dňa 4.3.1999 nevyplývajú pre žalovanú v 2. rade vo vzťahu k žalobcovi žiadne práva ani povinnosti.

Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 10 ods. 1 OSP) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP) a viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvého stupňa (§ 213 ods. 1 OSP) prejednal vec bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) s verejným vyhlásením rozsudku pri splnení si povinnosti upravenej v ustanovení § 156 ods. 3 OSP a po prejednaní veci dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je treba ako vo výroku vecne správne podľa § 219 ods. 1 a 2 OSP potvrdiť.

Predmetom odvolacieho konania bol nárok žalobcu na zaplatenie žalovanej istiny s príslušenstvom iba vo vzťahu k žalovanej, pretože uznesením súdu prvého stupňa zo dňa 13.02.2013 č.k. 11C/37/2012-38 bolo konanie vo vzťahu k žalovaným v 1. rade M., v 3. rade G. K. a v 4. rade I. K. zastavené.

Keďže odvolací súd dospel k tomu, že napadnutý rozsudok je správny a dostatočne odôvodnený, nepovažuje vo svojom rozhodnutí za nutné v súlade s ustanovením § 219 ods. 2 OSP opakovať tie isté podstatné dôvody, ktoré sú obsiahnuté v prvostupňovom rozhodnutí, vrátane citácie ustanovení právnych predpisov vzťahujúcich sa na tento prípad. Na dôvažok odvolací súd dodáva nasledovné:

Podľa § 40a OZ ak ide o dôvod neplatnosti právneho úkonu podľa ustanovení § 49a, 140, § 145 ods. 1, § 479, § 589, § 701 ods. 1 a § 741b ods. 2, považuje sa právny úkon za platný, pokiaľ sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti právneho úkonu nedovolá. Neplatnosti sa nemôže dovolávať ten, kto ju sám spôsobil. To isté platí, ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje dohoda účastníkov (§ 40). Ak je právny úkon v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom o cenách, je neplatný iba v rozsahu, v ktorom odporuje tomuto predpisu, ak sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti dovolá.

Podľa § 145 ods. 1 OZ bežné veci týkajúce sa spoločných vecí môže vybavovať každý z manželov. V ostatných veciach je potrebný súhlas oboch manželov; inak je právny úkon neplatný.

Podľa § 145 ods. 2 OZ z právnych úkonov týkajúcich sa spoločných vecí sú oprávnení a povinní obaja manželia spoločne a nerozdielne.

Podľa § 147 ods. 1 OZ pohľadávka veriteľa len jedného z manželov, ktorá vznikla za trvania manželstva, môže byť pri výkone rozhodnutia uspokojená i z majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

Na zdôraznenie správnosti odvolací súd uvádza, že záver súdu prvého stupňa v tom smere, že žalovaná neuzatvorila a ani nepodpísala posudzovanú zmluvu ako dlžníčka je správny a má oporu vo vykonanom dokazovaní. V Zmluve o poskytnutí podpory vo forme úveru a nenávratného príspevku vystupuje žalovaná len ako manželka dlžníčka. V zmysle zmluvy ako dlžník vystupuje výlučne bývalý manžel žalovanej M. K.. Takémuto výkladu zmluvy zodpovedá aj obsah Žiadosti o poskytnutie podpory z prostriedkov Štátneho fondu rozvoja bývania zo dňa 26.05.1997 (č.l. 65-67), z ktorej vyplýva, že žiadateľom o poskytnutie úveru a nenávratného príspevku bol len M. K.. Správne súd prvého stupňa prijal záver, že z obsahu písomnej Zmluvy o poskytnutí podpory vo forme úveru a nenávratného príspevku nevyplyvajú žiadne povinnosti. Podľa názoru odvolacieho súdu podpis žalovanej je treba chápať iba ako súhlas manželky v zmysle ust. § 145 ods. 1 OZ na uzatvorenie zmluvy, ktorú vybavoval manžel M. K., pretože nešlo o bežnú záležitosť. Pretože žalovaná dala výslovný písomný súhlas k uzatvoreniu zmluvy nie je možné takýto úkon napadnúť relatívnou neplatnosťou podľa ust. § 40a OZ. Keďže Zmluva o poskytnutí podpory vo forme úveru a nenávratného príspevku žalovanú nezaväzovala ako dlžníčku ani ako ručiteľku nie je možné na jej základe ukladať žalovanej povinnosti. Napokon súd prvého stupňa správne dospel k záveru, že na strane žalovanej nebol preukázaný ani vznik bezdôvodného obohatenia, preto bolo potrebné žalobu vo vzťahu k žalovanej v celom rozsahu zamietnuť.

Záverom odvolací súd poukazuje na ustálenú súdnu prax súdov v otázke týkajúcej sa predmetu bezpodielového spoluvlastníctva a dispozície s predmetom bezpodielového spoluvlastníctva alebo k výkonu jeho správy. Týmto predmetom podľa § 143 Občianskeho zákonníka môže byť len to, čo môže byť predmetom vlastníctva, teda iba veci v právnom zmysle, t.j. ovládateľné hmotné predmety a ovládateľné prírodné sily, ktoré slúžia potrebám ľudí. Za predmet vlastníctva a teda ani bezpodielového spoluvlastníctva manželov sa nepovažujú pohľadávky a záväzky, ktoré sa riadia všeobecným právnym režimom záväzkových vzťahov. Na tomto závere nič nemení to, že pri zániku bezpodielového spoluvlastníctva sa vykonáva aj vyporiadanie spoločných pohľadávok a záväzkov manželov podľa zásad platných pre vyporiadanie tohto spoluvlastníctva - ide o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva v širšom zmysle. Podľa súdnej praxe sa za právne úkony týkajúce sa spoločných vecí nepovažujú napríklad zmluva o pôžičke uzavretá len s jedným z manželov (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 21.12.1973 sp. zn. 3 CZ 57/73, publikovaný v Zborníku stanovísk, správ a rozhodnutí súdov a súdnych rozhodnutí najvyšších súdov ČSSR, ČSR a SSR, vydanom Najvyšším súdom ČSSR, Praha 1986),

ručiteľský záväzok jedného z manželov (R 61/1973) alebo zmluva o výpožičke uzavretá len jedným z manželov (R 71/1994).

Na základe uvedeného je možné prijať záver, že pokiaľ zmluvu o úvere neuzatvorila aj žalovaná (manželka dlžníka) ako dlžníčka nie je možné tento výlučný záväzok manžela považovať za predmet bezpodielového spoluvlastníctva.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 219 ods. 1 a 2 OSP ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 OSP a žalovanej, ktorá bola v odvolacom konaní úspešná náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože jej v súvislosti s týmto konaním žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.